

OPIS ISTOTNYCH KRYTERIÓW OCENIANIA

NA KOŁOKWIUM Z PRAWA ADMINISTRACYJNEGO, POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO, POSTĘPOWANIA SĄDOWOADMINISTRACYJNEGO, PRAWA FINANSOWEGO I PODATKOWEGO DLA APLIKANTÓW III ROKU APLIKACJI RADCOWSKIEJ – 13 LISTOPADA 2020 ROKU

- A.** Zasadniczą kwestią występującą w stanie faktycznym i prawnym określonym w kazusie była ocena prawidłowości działania organu II instancji w sytuacji, gdy odwołanie zostało wniesione jedynie w odniesieniu do części decyzji organu I instancji (pkt 2, pkt 3, pkt 4 decyzji) na tle zastosowanej w toku postępowania normy zawartej w art. 102 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 18 czerwca 2020 roku o kierujących pojazdami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 1268 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej: u.k.p., a więc instytucji zatrzymania prawa jazdy. A zatem zasadniczym była kwestia zastosowania art. 127 § 1 w związku z art. 15 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 256 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej: k.p.a. Granice odwołania określa art. 127 § 1 k.p.a. i, obecnie zasadą jest, że organ odwoławczy jest związany granicami odwołania, gdy poszczególne części decyzji organu I instancji mogą samodzielnie funkcjonować w obrocie prawnym. Taka też sytuacja ma miejsce w tym przypadku. Powyższe pozostaje w zgodzie z obecnym orzecnictwem sądów administracyjnych, czego przykładem jest wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 grudnia 2014 roku, sygn. I OSK 872/13, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 24 kwietnia 2017 roku, sygn. IV SA/Gl 658/16). Tym samym organ II instancji był związany granicami odwołania w tym przypadku i nie mógł wykroczyć poza jego granice. Wykraczając poza granice odwołania naruszył art. 15 w związku z art. 127 § 1 k.p.a. Nadto organ II instancji orzekł o utrzymaniu w mocy pkt. 1 decyzji organu I instancji, którym to stosując art. 105 § 1 w związku z art. 104 k.p.a. orzeczono o odmowie umorzenia postępowania. Nie jest dopuszczalnym orzekanie o odmowie umorzenia postępowania i wniosku strony postępowania zawierający żądanie umorzenia postępowania nie skutkuje wydaniem takiego rozstrzygnięcia, gdyż taka decyzja jest decyzją wydaną bez podstawy prawnej. Wydanie decyzji bez podstawy prawnej uzasadnia żądanie stwierdzenia nieważności decyzji na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w tej części, co odnosi się zarówno do decyzji organu I instancji (brak podstaw prawnej) i decyzji organu II instancji (wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa). Równocześnie należało stwierdzić, iż wnoszenie skargi do sądu administracyjnego w tym przypadku nie spowoduje zmiany sytuacji w której znajduje się p. Bożena Kowalska, bowiem zasadnie wydano decyzję administracyjną na podstawie art. 102 ust. 1 pkt 4 u.k.p., jak i zasadnie zobowiązano ją do zwrotu dokumentu prawa jazdy oraz nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 102 ust. 1c u.k.p. W tym przypadku nie było podstaw do zawieszenia postępowania na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. do czasu zakończenia postępowania przed sądem powszechnym i kwestia ta nie budzi obecnie żadnych wątpliwości w orzecnictwie sądów administracyjnych (vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 maja 2020 roku, sygn. I OSK 4157/18). Nie było też podstaw do dokonywania analizy prawidłowości pomiaru szybkości dokonanego przez funkcjonariuszy policji (vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia

25 czerwca 2019 roku, sygn. I OSK 2076/17). Dodać należy, iż w tym stanie faktycznym nie było podstaw do wywodzenia, że wystąpił stan wyższej konieczności który to zachodzi wyłącznie wtedy, gdy „niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć”, przez co należy rozumieć, iż ujemnych konsekwencji niebezpieczeństwa nie sposób uniknąć, jak tylko poprzez poświęcenie innego dobra chronionego prawem. Dopóki istnieje możliwość uniknięcia ujemnych następstw owego zagrożenia w postaci zniszczenia lub uszczuplenia dobra chronionego bez poświęcania innego dobra korzystającego z ochrony prawnej, dopóty poświęcenie tego ostatniego nie jest realizacją stanu wyższej konieczności (wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 marca 2015 roku sygn. akt VI Ka 992/14). Dodać przy tym należy, iż w przypadku wystąpienia stanu wyższej konieczności ochrona wartości zagrożonej jest możliwa, gdy grożące niebezpieczeństwo ma charakter bezpośredni, a tym przypadku taka sytuacja nie ma miejsca, bowiem p. Bożena Kowalska jechała do pracy, jak codziennie, a wystarczyło wyjechać wcześniej do pracy, nawet, gdy jest się lekarzem. Nie sposób przy tym pominąć, iż przesłanką do wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy jest wyłącznie informacja o zatrzymaniu prawa jazdy (bądź o przekroczeniu szybkości na obszarze zabudowanym), co obecnie nie jest kwestionowane w orzecznictwie sądów administracyjnych (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 czerwca 2016 roku, sygn. III SA/Kr 74/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 21 kwietnia 2016 roku, sygn. II SA/Gl 92/16).

B. Sposoby rozstrzygnięcia:

1. Należało sporządzić opinię o bezzasadności wnoszenia skargi do sądu administracyjnego wskazując, iż jej wniesienie nie spowoduje uchylecia decyzji zaskarżonej w części, która jest istotna dla p. Bożeny Kowalskiej, a więc w zakresie zatrzymania prawa jazdy, nadania rygoru natychmiastowej wykonalności, jak i zobowiązania do zwrotu dokumentu prawa jazdy, bowiem w tym zakresie organy administracji nie naruszyły obowiązujących norm prawa.
2. W uzasadnieniu należało wskazać, iż decyzja organu II instancji jest wadliwa i to szczególnie, w zakresie jakim wykracza poza granice odwołania (zasadnicze naruszenie art. 127 § 1 w związku z art. 15 k.p.a.), a więc w tej części jest obarczona wadą uzasadniającą stwierdzenie jej nieważności (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. – rażące naruszenie prawa). Nadto należało stwierdzić, że decyzja organu I instancji jest także wadliwa i także szczególnie, w zakresie pkt. 1, bowiem wydano decyzję o odmowie umorzenia postępowania (zasadnicze naruszenie art. 105 § 1 w związku z art. 104 k.p.a.), a więc w tej części jest obarczona wadą uzasadniającą stwierdzenie nieważności (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. – bez podstawy prawnej).

3. Dopuszczalna była inna konfiguracja powołanych powyżej norm, jak i ewentualne powołanie art. 16, art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a.

C. Dopuszczalnym było wniesienie w imieniu Bożeny Kowalskiej skargi na ostateczną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łodzi z dnia 13 października 2020 roku, SKO. 4121.674.2020, ale wyłącznie i jedynie z wywiedzeniem zarzutów o których mowa w lit. B pkt 2 z ewentualnym dodaniem (połączeniem) z art. 138 § 1 pkt 1 czy też art. 6 bądź art. 16 k.p.a. W pełni prawidłowe wnioski skargi winny w tej części obejmować żądanie stwierdzenia nieważności decyzji zaskarżonej i decyzji ją poprzedzającej.

- a. Dopuszczalnym jest wnoszenie o rozpoznanie skargi w trybie uproszczonym;
- b. Skarga winna spełniać wymogi pisma procesowego w rozumieniu p.p.s.a., w tym prawidłowego określenia stron postępowania, uczestników, wysokości wpisu (200 złotych) i wskazania koniecznych załączników, w tym ich liczby.